

Основні висновки. Стоїть гостра необхідність у програмному ринку автоматизованих інформаційних систем. Адже, це не тільки полегшує та прискорює роботу фахівцям з маркетингу, але й забезпечує їх достовірною інформацією для прийняття швидких та ефективних рішень, а також допомагає зробити аналіз споживчого ринку, бо саме на нього виробникам товару (послуг) потрібно звертати увагу в першу чергу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Галузинський Г. П., Гордієнко І. В. Сучасні технологічні засоби обробки інформації : Навчальний посібник. К. : КНЕУ, 2014. 224 с.
2. Пінчук Н.С., Галузинський Г.П., Орленко Н.С. Інформаційні системи і технології в маркетингу: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. К. : КНЕУ, 2011. 296 с.

Дмитро САВВА,
студент 1 курсу
гуманітарно-економічного факультету
Науковий керівник: **Вікторія ШВАЧКО,**
старший викладач (БДПУ)

ДЕРЖАВНИЙ БОРГ, ЙОГО ВИДИ ТА ДЖЕРЕЛА ПОКРИТТЯ

Актуальність. Державний борг є невід'ємною частиною державних фінансів та є запорукою стабільності країни. Він виникає внаслідок державного кредиту і складається з непогашених боргових зобов'язань країни. Державний борг є складним явищем, однак розуміння та його сутності, а також аналіз економічного змісту та взаємозв'язків з іншими економічними параметрами, доводить актуальність його вивчення.

Ступінь досліджуваності проблеми. Дослідженню проблем і наслідків державного боргу займаються зарубіжні економісти вже дуже давно. Свій вклад в розвиток питання державного боргу внесли такі науковці: А. Сміт, , Д. Рікардо. Особливої уваги заслуговують праці Дж. Кейнса, Р. Барро, А. Лернера, а також роботи вітчизняних дослідників, присвячені саме практичним питанням державного боргу: О.І. Барановського, Н.В. Зражевської, П.С. Єщенко та інших.

Метою дослідження є визначення сутності державного боргу, його видів та визначення оптимальних джерел покриття.

Сутність дослідження. Державний борг є результатом фінансування державного бюджету. Він є відображеннями перевищення бюджетних видатків над податками та зборами, а також іншими обов'язковими платежами до бюджету [1, с. 40].

Державний борг класифікується за багатьма ознаками, а саме: за сферою розміщення, за ступенем охоплення державних боргових зобов'язань, за позицією уряду щодо залучення кредитних ресурсів, за видом отримувача кредитних ресурсів, в залежності від типу кредитора, за наявність гарантій уряду і т.д. Однак найбільше уваги приділяється саме внутрішньому та зовнішньому боргам, які класифікуються за сферою розміщення.

Завдяки державним позикам країна має змогу використовувати нові

можливості, що перед нею відкриваються. Державний борг має як позитивні, так і негативні наслідки. Позитивними наслідками є економічне зростання, поява нових джерел фінансових ресурсів, стабільність економіки, тощо. До негативних відноситься інфляція та хитка, порушена економіка.

Державний борг – невід’ємна частина для економіки будь-якої країни, адже держава намагається використовувати свої ресурси найбільш ефективно та допускає дефіцит бюджету, відповідно залучаючи на покриття додаткові кошти на внутрішньому чи зовнішньому фінансових ринках, аби покрити його.

Серед чинників, що викликають значний рівень боргового навантаження найбільше виділяються девальваційні процеси, різке падіння реального обсягу ВВП, зниження споживчого попиту через інфляційні процеси, тощо. Через значні валютні витрати уряду з обслуговування боргових зобов’язань створюються передумови подальшої девальвації валюти [3, с. 8].

Найбільш реальним джерелом, завдяки якому можна покривати державний борг – є доходи, отримані від інвестування запозичених коштів, адже вони є відображенням сутності і принципу кредиту та уособлюють фінансову стабільність. Поганою ідеєю буде погашення боргів за рахунок випуску більшої кількості грошей, бо це спричинить стрімкий інфляційний ріст та відповідно до збільшення державного боргу. Головними джерелами погашення державних позик є: економія коштів від зменшення податків, рефінансування боргу, додаткові надходження від податків та доходи від інвестування позичених коштів і вкладання їх у високоефективні проекти [2, с. 36].

Основні висновки. Отже, державний борг являє собою заборгованість державою через непогашення зовнішніх та внутрішніх позик і несплаченими відсотками з них на певну дату. Кожна держава має нині той чи інший розмір державної заборгованості, однак в різних країнах по-різному з цим справляються. Проаналізувавши темпи та причини, можна створити стратегію по зменшенню боргу, застосовуючи спеціальні джерела для покриття його. Це має бути для країни в пріоритеті, тому що потрібно зміцнювати економіку та не допускати стрімкого росту інфляції.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державні фінанси: навч.-метод. посіб. (для самост. вивч. слухачами дисципліни “Державне управління в економічній сфері”). К.: НАДУ, 2016. 64 с.
2. Коляда Т. А. Формування бюджетної стратегії України: теорія, методологія, практика : монографія. Ірпінь: Університет ДФС України, 2016. 396 с.
3. Лондар Л.П. Оцінка стану державного боргу та ключові напрями підвищення рівня боргової безпеки України. *Серія «Економіка»*. 2016. №69. С. 1-13.